

Nr. 3/2005 – Årgang 10

Samleskinnen

Medlemsblad for Rogaland Elektromontørforening

Disse skal styre landet de neste 4 år.

Sommerpatruljen ute på oppdrag. Fra venstre: Jarle Vangsnes, Rita Pedersen og Egil Willy Kristensen.

Fra venstre: Aslaug Haga, Jens Stoltenberg og Kristin Halvorsen.

Kurs for viderekomne tillitsvalgte.

Samleskinnen

Utgitt av:

Rogaland Elektromontørforening

Lagårdsveien 124

4011 Stavanger

Mandag–fredag 08.00–15.30

Hjemmeside: www.rele.no

E-post: nekfd7iri@rele.no

Telefon:

Stavanger 51 84 04 50

Haugesund 52 71 31 38

Faks:

Stavanger 51 84 04 80

Haugesund 52 71 79 98

Leder:

Øivind Wallentinsen 51 84 04 53

E-post: wallentinsen@rele.no

Kontomedarbeider:

Anne Marie Haug

Moen 51 84 04 50

Organisasjonssekretær:

John Helge Kallevik

51 84 04 54

E-post:

jhkallevik@rele.no

Egil Willy Kristensen

51 84 04 52

E-post:

kristensen@rele.no

Annonse:

Ta kontakt med Stavangerkontoret.

Deadline:

Nr. 4-2005 = 20. november

I posten ca. 3 uker etter deadline

Ettertrykk med gjengivelse av kilde tillates.

Redaktør: Kai Christoffersen

Mobil nr.: 930 22 923

E-post: skinnen@start.no

Redaksjonen: Arbeidsutvalget

Opplag: 2.000

Trykk: Allservice, Stavanger

Lederen har ordet

Tariffoppgjøret 2006 nærmer seg raskt. Landstariffkonferansen i Ålesund avholdes 24. til 27. oktober, her skal ca 100 representanter vedta både hvilke krav som skal reises, hva vi skal prioriter og hvilken oppgjørsform som skal velges. Jeg mener at Landstariffkonferansen må ta et fastere grep om tariffoppgjøret. Det betyr i klartekst av de som reiser på konferansen må prioriter hardere enn tidligere. Grunnen til dette er at hvis konferansen vedtar alle gode forslag er det andre som foretar prioriteringene. På landsbasis er det kommet inn ca. 300 forslag så utfordringen til representantene som skal på konferansen er stor i forhold til å velge ut de forslagene som de mener det er størst behov for å få gjennomslag for. Jeg mener at tariffoppgjøret 2006 må gjennomføres forbundsvist, det er da vi har anledning til endringer i overenskomsten og det er bare de som er omfatta av overenskomsten som skal vurdere resultatet og avgi sin dom med et ja eller nei. Forberedelsene til tariffoppgjøret 2006 vil fremover ha en stor plass både i bladet vårt og i den daglig jobbe vi skal gjøre både i klubbene og i fagforeningen.

Stortingsvalget er over og folket har talt, flertallet ønsker seg en ny regjering. Jeg mener at vi kan slå fast at hadde ikke hvert for mobiliseringen i fagbevegelsen, fra bunn til topp, hadde nok ikke SV, SP og AP fått flertall. Vider mener jeg det er slik at dette var den letteste jobben. I skrivende stund sitter de 3 partiene og forhandler om Regjeringserklæringen, et arbeid de må og vil lykkes i utfra lovnaden i valgkampen om å danne en flertallsregjering. Bakgrunnen for at jeg mener den letteste jobben er unnagjort er at vi må både legge ned en stor vilje og et stort engasjement med å få den nye Regjeringen til å føre en politikk som går i en annen retning enn Bondevik 2. Det må være fellesskapsløsninger, den enkelte arbeidstakers og samfunnets interesser som settes i fokus og får bedre kår. Regjeringen må være villige til å styre på tvers av kapitalen og «markedet». Sagt med andre ord må makt tas fra markedet og kapitalen og overføres til de folkevalgte på en slik måte at det kommer fellesskapet til gode. En god start for den nye Regjeringen hadde hvert at de tok et oppgjør med den utviklingen Bondevik 2 regjeringen har stått for ved å stadig forringe vilkårene til de arbeidsledige. Konkret kunne de rød / grønne i første omgang tatt vekk karensdagene til den enkelte og bedriften ved permitteringer, samt utvida til 52 uker. Arbeidsledighetstrygda burde heves samt at det innføres feriepenger på utbetalt stønad igjen.

AFP er en annen aktuell sak, ordningen skal som kjent reforhandles på noen få punkt innen 2007. De rød / grønne må benytte anledningen til å være med fagbevegelse slik at vi sikrer oss at vilkårene i AFP ikke svekkes verken når det gjelder hva tid den enkelte kan gå av eller hvilken ytelse man skal motta. Avtalen som inngås må være slik innretta at det ikke får noen konsekvenser for AFP ordningen når et eventuelt nytt pensjonssystem innføres.

En tredje sak er arbeidsmiljøloven, her må både politikere og en del sentrale LO / forbundstopper ta innover seg at forskjellene på den loven som ble laget av Bondevik 2 regjeringen og vedtatt av Stortinget i juni er så forskjellig fra loven som gjelder i dag at det ikke er tilstrekkelig å flikke på den nye loven. De rød / grønne må bruke gjeldene lov som utgangspunkt for en forbedret arbeidsmiljølov. 2 gode grunner for det er:

1. Det nødvendig å beholde detaljgraden vi har i loven i dag. Vi kan ikke ha en arbeidsmiljølov hvor store deler av bestemmelsene er regulert i forskrifter. I praksis vil ikke det fungere, først skal tillitsvalgte og bedriftsledelse ha oversikt over loven og i tillegg en bunke forskrifter, det vil være både lite brukervennlig og lite oversiktlig.
2. Den andre grunnen er opparbeida rettspraksis som er knytta til loven.

Dette er bare 3 saker, jeg kunne fortsatt og lista ville blitt lang, så hvis vi skal få endra den politiske retningen må vi bruke nødvendig tid og krefter på alle plan i fagbevegelse, fra det enkelte medlem og opp til de som sitter på toppen i fagbevegelsen. Vi må benytte en hver anledning til å påvirke politikerne fra de 3 partiene både sentralt og lokalt.

Innhold:

Lederen har ordet	2
Redaktørens hjørne	3
Stortingsvalget 2005	4
Historieboken	4
Hjertesukk fra en tillitsvalgt	5
Sommerpatruljen 2005	6
Skolebesøk	7-8
Forbundsarrangement – Valg 2005	9
30.000 arbeidsplasser på Haugalandet kan stå i fare!	10-11
Tillitsmannskurs for videregående tillitsvalgte	11
Klubbtilskudd	12
Organisering av lærlinger	13
Samarbeidskonferanse i Oslo den 7. til 9. sept.	14
Informasjon fra utvalgene	15
Intervju med forbundsstyremedlem	16
Stafettpinnen	17
La Union leve	18
Seniortur	19
Tilsyn med lønns- og arbeidstingelser for utenlandske arbeidstakere	19
Regionale verneombud i Rogaland	20-21
Kryssord	22
Alle arbeidstidsordninger skal godkjennes av EL & IT forbundet sentralt	23
Vindmøller	24
Landstariffkonferansen	26
HMS konferanse	28
Hybelhus er utsatt for brann	29
Ikke lys i tunnelen for Union ansatte!	30
For snevert IA-fokus	31

Redaktørens hjørne

Samleskinnens høstutgave er ferdig og redaksjonen håper dere finner flere interessante artikler, som vi håper dere vil lese.

Det er fortsatt ønsket om å få bidrag til bladet i form av artikler og bilder fra våre medlemmer og tillitsvalgte. Andre ønsker om innhold i bladet må dere gi oss meldinger om, slik at vi kan forsøke å få til dette. Forrige utgave ble godt mottatt og vi har fått flere gode tilbakemeldinger på bladets innhold og flotte bilder.

I Samleskinnen forsøker vi å få med navn på fotografen som har tatt bilder til bladet og i en hektisk hverdag så kan feil skje. I forrige nummer kom vi i skade for å skrive feilt navn på fotograf av Samleskinnens forside som var bilde av Gerd Liv Valla med vår fagforeningsfane. Rett navn skal være Harald Olav Moen.

I denne utgaven av Samleskinnen har vi hatt fokus på sommerpatruljen hvor både Rita Pedersen og Jarle Vangsnes gjorde en kjempe innsats og var i media flere ganger med både reportasjer i avisene og intervjuer i radio.

Vi skal også forsøke å holde kontakt med fire elever ved Godalen videregående skole og håper gjennom flere reportasjer å kunne følge disse inn i bedrift med lærlingeplass.

Noe om Stortingsvalget har vi også skrevet litt om og det er beklagelig at så få av våre medlemmer deltok på arrangementene rundt i fylket.

Vår organisasjonssekretær John Helge Kallevik har godt samarbeid med Regionalt verneombud i Fellesforbundet og en artikkel om dette har vi også laget, da ordningen er lite kjent hos våre medlemmer.

Kryssord er på plass og vi har lodder i gevinst, men det er svært få som sender oss rett løsning. Håper dette bedrer seg men det viktigste er selvsagt at innholdet i Samleskinnen er variert og reflektert, men da må dere hjelpe oss.

Stortingsvalget 2005

Av: Kai Christoffersen

Det ble flertall for en ny regjering og svært mange tillitsvalgte jublet over dette. Det hadde sett svært mørkt ut for det arbeidet som tillitsvalgte skal gjøre og verneombudets rolle om det ikke kom et skifte nå. Med en regjering som arbeider med oss og ikke mot oss er mulighetene så mye større til å få til forbedringer og de første kravene er kommet med reversering av forverringene i arbeidsmiljøloven. Også krav om at de arbeidsledige skal få tilbake pengene som regjeringen ranet dem for, står sterkt sammen med krav om lavere arbeidsledighet. Gjennomføring av ungdomsgarantien, økt satsing på

løsninger som kan gi CO₂-frie gasskraftverk, tiltak mot sosial dumping og dobling av skattefradraget for LO-kontingenten, fra kr 1.800 til 3.600.

Selv om FrP har støttet mye av regjeringens angrep på ansatte så har mange av våre medlemmer stemt på FrP. Ved å stemme FrP som har vedtak i sitt handlingsprogram om å fjerne retten til kollektiv avtaler, støttet innføring av matskatt og forverringer i arbeidsmiljøloven, så er det våre egne medlemmer som gjør tillitsmannsjobben til en umulig oppgave. Omtrent hvert femte LO medlem stemte FrP som ikke vil ansattes

beste. Er det da viktigere med billig sprit og tobakk, enn en jobb?

Det er aldri anledning for tillitsvalgte å lene seg tilbake og juble for lenge, for nå er arbeidet med å få våre saker igjennom på Stortinget startet. Fagforeningen har hatt godt forhold til flere av de politikerne som er på Stortinget og de nye som nå har fått plass på Stortinget. På årsmøter og i flere andre sammenhenger har vi invitert disse til diskusjoner med våre medlemmer og tillitsvalgte, og nå når disse politikerne har fått makt, så skal vi invitere de tilbake å minne de på hva de har lovet oss.

Historieboken

Av: Kai Christoffersen

Arbeidet med fagforeningens 100 års virke er i gang og innsamling av bilder og tekst til en historiebok har startet. Det er mange kilder som skal undersøkes og arkiver som skal endevendes og dette er tidkrevende arbeid, men morsomt og veldig lærerikt. Selv med gode arkiver i fagbevegelsen som har tatt vare på veldig mye, så er det som oftest medlemmer og tillitsvalgte som har interessante bidrag til en historiebok. Vi ber dere derfor om å se igjennom gamle protokoller, medlemsskriv og bilder og lig-

nende for å finne bidrag til boken som skal være ferdig i 2008.

Så langt har en vært i kontakt med familien til en av de første elektrikerne i Stavanger. Enok Øxnevad var med å legge inn lys i Stavanger bystyre sal da den ble åpnet for 90 år siden. Bilder og litt historie fra Stavanger Elektromontørforening sine jubileer har en funnet og 20 års jubileet ble feiret på en høvelig måte med forbundets formann til stede.

Av avdelingens stiftere skulle vi gjerne hatt mer opplysninger om

og ber dere ta kontakt om dere har kjennskap til Jørgen Borgen og H. W. Løvstad som gjorde et stort arbeid under dannelsen av avdelingen i 1908 – 1909.

Informasjon om fagforeningens virke under krigen vil vi også gjerne ha opplysninger om, da det finnes lite skriftlige kilder. I Stavanger var det noe fagforeningsvirksomhet men dette var ulovlig arbeid og foregikk derfor i det skjulte uten skriftlige nedtegninger.

Hjertesukk fra en tillitsvalgt!

Av: Gunnar Barmen

Hallo alle sammen. Mitt navn er Gunnar Barmen og er 41 år gammel. Jeg begynte i lære hos Norwegian Contractors i Jåttavågen i 1984 og tok fagbrevet tre år senere. Der jobbet jeg til jeg begynte i Norse Electronics i 1995 bare avbrutt av et kortere opphold i Kværner Installasjon når de startet opp på Rosenberg. Jeg jobber nå i Semco Maritime AS som elektriker. De siste 5 årene har jeg vært utleid til Hydro. Godt to år på Snorre TLP og nå på Oseberg C. Der går jeg 2- 4 rotasjon.

Jeg er gift med Elisabeth og sammen har vi 3 gutter på 5, 8 og 12 år. Elisabeth jobber 80 % i en barnehage og trives i jobben sin. Hun er organisert i Utdanningsforbundet. På fritiden trener hun på Sats. Ungene trener fotball, golf og går i speideren når leksearbeidet er unnagjort.

Når jeg er hjemme fra Nordsjøen går tiden med til å stelle hjemme, kjøre unger til og fra trening og kamper. Jeg bruker og muligheten så ofte jeg kan til å spille golf, noe jeg liker kjempegodt.

Jeg er sekretær og kasserer i EL&IT klubben Semco Maritime AS. Elektro / automasjonsavdelingen har 30 ansatte, hvorav 15 er organisert i EL&IT forbundet.

Dette synes jeg er altfor lite. Vi i klubben har markedsført og prøvd mange mulige måter å få mer medlemmer. Senest sendte vi ut en velfylt konvolutt med informasjon om medlemsfordeler etc. Ikke en eneste innmeldingsblankett er returnert. Vi har prøvd å innkalle til møter sammen med bedriften hvor det er svært liten oppslutning.

Noe av dette kan skyldes at en del elektrikere / automatikere bor andre steder en Stavanger. En del er jo

Gunnar Barmen fra Semco.

offshore når det er samlinger eller møter. Klubben og bedriften har også tilbudt å betale for reise og opphold men det «passer» jo aldri for enkelte!

Håper noen der ute leser dette og prøver og få med «gratispassasjerene» slik at fagforeningen både lokalt og sentralt kan kjempe sammen slik at vi kan få en bedre hverdag.

Vennlig hilsen
Gunnar Barmen

EU saker

Rapport fra De Facto viser EU sitt regelverk som sikrer markedsliberale friheter, men kan ikke brukes til å forsvare faglige rettigheter.

Rapporten heter «EU-domstol eller fagforeningsmakt» og sjefsforsker Paul Bjerke mener rapporten viser at EU systemets regelverk er presist når det gjelder å sikre de markedsliberale friheter, men nærmest hjelpeløst i å følge opp arbeidstakernes rettigheter.

Eksempel på dette er norske myndigheters plikt til å rapportere til EU kommisjonen enhver situasjon eller potensiell situasjon som kan hindre varetransport.

Hvis kommisjonen mener at en aksjon truer fri flyt av varer, har de nasjonale myndigheter fem dager på seg til å få fjernet hindringene, om nødvendig med bruk av makt.

Sommerpatruljen 2005

En rapport fra et sommereventyr

Av: Ommund Stokka

Sommerpatruljen reiser rundt i hele fylket, og sjekker at ungdom har det greit på jobb. Dette er den aksjonen LO får desidert mest mediedekning på og i år har mediedekningen i Rogaland vært entydig positiv. Vi ser tilbake på sommerpatruljen 2005 med et smil og vil her oppsummere patruljen.

Folka som har vært med har bare vært kanon bra, selv-tilliten til de som er med har bare økt i løpet av uken. På slutten av uken var vi også en utrolig sammensveiset gjeng. Jeg vil trekke opp to ting som var særskilt viktige for at patruljen har blitt så bra som den har blitt.

Det ene er skoling. Vi hadde en grundig skole-ringshelg, der vi fokuserte beinhardt på AML, oppføl-gingsskjema og ganske enkelt hvordan opptre på et bedriftsbesøk.

Det andre er samhold. Folka som har vært med har ikke bare vært sikre på seg selv, de har også vært sikre på hverandre.

Statistikk

Antall besøkte bedrifter:	316
Antall bedrifter med manglende arbeidskontrakter:	49
Antall meldte til arbeidstilsynet:	6
Antall bedrifter der «vi har gjort noe»:	77
Patruljemannskap:	25

Kontakt med media: Radio Haugaland (x3), TV Haugaland, Rogalands Avis (x2), Radio 102 (x2), NRK Rogaland Radio (x3), NRK Rogaland TV (x3), Haugesunds Avis (x3), Jærbladet, TV 2 Nettavisen, Daalane Tidene, Stavanger Aftenblad, Radio Riks (x3).

Hva er blitt gjort annerledes i år?

For det første var sommerpatruljen en uke senere enn vanlig i år. Vi var det eneste fylket i landet som hadde patruljen så sent som i uke 28. Dette for å fange opp ungdom (og patruljemannskap) som reiste på de store musikkfestivalene. Det var en stor suksess. Unntaket var jern og metall, der man opplevde å komme til tomme verksteder og lite produksjon.

I år har vi også hatt en mer «formalisert» kontakt med arbeidstilsynet. De ba oss om å konsentrere oss om utenlandsk arbeidskraft. Utover uka gikk vi også inn på HMS på byggeplasser. Dette var en stor suksess og vi fikk gjort mye. Det som kan gjøres bedre neste år, er å involvere Regionalt Hovedvernombudet tidli-

gere. LO ungdom på Haugalan-det skal utover på høsten ha en oppfølgingspatrulje med større fokus på verving. Dette er også nytt i år.

Rekruttering av sommer-patruljemannskap

er den viktigste jobben til forbundene i forkant. Jo flere per-soner vi har med, jo flere bedrif-ter får vi besøkt. Dette er viktig. I tillegg til dette er vi på som-merpatruljen ute og gjør noe. Dette engasjerer ung-dom i fagbevegelsen mer enn styremøter og pizza. Mange av de som har vært med på sommerpatruljen vil være med senere også. En god kombinasjon av er-farne tillitsvalgte og ungdommelig pågangsmot viste EL&IT forbundet at de var dynamitt i år. Jeg vil abso-lutt anbefale andre forbund til å følge opp dette.

Liste over bedrifter fra forbundene

Mange patruljemedlemmer var skuffet over mang-lende forberedelser fra forbundet sitt. Dette er kanskje fordi forbundene ikke ser potensial i sommerpatruljen. Derfor er det viktig at forbundene lager liste i forkant av patruljen over aktuelle bedrifter å besøke. Dette gir etterpå et godt grunnlag for rekruttering av nye med-lemmer.

Oppsummering

Vi er veldig fornøyd med gjennomføringen i år. Vi har virkelig fått gjort noe for ungdom i arbeid og det er bra. Vi har også fått mange aktive LO ungdommer, som kan jobbe videre i lokalorganisasjonens ungdoms-utvalg. Det er en veldig styrke.

Jeg vil til slutt takke alle som var med på patruljen for en kjempeuke!

Ungdomssekretær LO i Rogaland, Ommund Stokka.

Kameratslig hilsen
Ommund Stokka.

Ungdomssekretær LO i Rogaland

Skolebesøk

Godalen Videregående Skole

Av: John Helge Kallevik

Daniel, Sveinung, Rasmus og Trond.

Godalen Videregående Skole i Stavanger ligger flott til i østre bydel med utsikt mot Gandsfjorden. Godalen er en av de største videregående skolene i fylket med 850 elever fordelt på 7 yrkesfaglige studieretninger, 150 ansatte, hvorav 125 er lærere.

Skolens utfordring er å legge forholdene til rette for faglig og sosial utvikling på skolen. Elevenes oppgave blir å ta egne valg og bidra positivt til gode læringsmiljøer. Skolen har grunnkurs elektro, VK1 Elektro og automasjon.

I slutten av august ble vi invitert til å informere og snakke med elevene på grunnkurs elektro. Alle elevene, rundt 60 elever, var samlet i et av de nye auditoriene.

Det er 8 lærere rundt grunnkurselevne. Det er i fagene realfag, kroppsøving, studieretningsfag og allmennfag.

Fagforeningen har utarbeidet en egen presentasjon beregnet for de videregående skolene på elektro/automasjon og elektronikk linjene.

Vi hadde som mål å høre med elevene om de ville la seg intervju om det å gå på elektrolinja. 4 av elevene stilte frivillig opp til intervju. Fagforeningens mål er å følge opp med nye spørsmål når skoleåret nærmer seg slutten av skoleåret for å se og høre hvilke retninger i skole og linjevalg de tar videre i det andre året.

De som stilte opp var Daniel André Leikvoll, Sveinung Østerhus, Rasmus Færestrand og Trond Strand.

Hva var det som gjorde at du valgte elektrofag?

Her er svarene:

Daniel: Jeg liker og holde på med elektronikk og det høres kjekt ut.

Rasmus: Jeg valgte elektrofag fordi det var noe jeg hadde hatt lyst å begynne på lenge og syntes det høstes kjekt ut.

Trond: Vet egentlig ikke. Det var vel egentlig det som virket mest interessant.

Sveinung: Interesser.

Hva har du tenkt å utdanne deg til?

Svar:

Daniel: Elektriker eller automatiker.

Rasmus: Elektroingeniør.

Trond: Vanlig elektriker og tømmermann. Jeg planlegger ett år til med elektro og så 2 år med byggfag. Deretter går jeg ut i lære som både tømmermann og elektriker.

Sveinung: Elektriker.

Hvilke fag er dere begynt med?

Svar:

Daniel: Matematikk elektroteknikk og norsk.

Rasmus: Vi har begynt med elektroteknikk i praksis, matte, norsk og gym

Trond: Vi har begynt med matte og norsk. Syns det er litt kjedelig, men allikevel også litt spennende.

Sveinung: Matte, norsk, KSA, elektronikk, elektroteknikk, automatiserte anlegg.

Er det lærerikt?

Svar:

Daniel: Både ja og nei. Vi får nå i begynnelsen bare litt oppfriskning fra ungdomskolen. Etter det begynner vi for fullt.

Rasmus: Ja, jeg syns det.

Trond: Ja, det er jo det, men så er det vel derfor vi er der også, tenker jeg.

Sveinung: Ja.

Kan du føle allerede nå at du har valgt rett?

Svar:

Daniel: Nei har ikke ordentlig begynt enda.

Rasmus: Ja, jeg føler jeg har valgt det jeg ville.

Trond: Ja, jeg føler det virker kjempekjekt og interessant. Håper det lever opp til forventningene.

Sveinung: Ja.

Hvordan synes du overgangen fra ungdomskolen til videregående skole har vært?

Svar:

Daniel: Du har mer ansvar og mer frihet.

Rasmus: Overgangen fra ungdomskolen til videregående skole har vært kjekt fordi lærerne tar elevene mer seriøst på videregående og vi har større frihet.

Trond: Overraskende lett. Trodde det skulle være litt skumlere siden jeg ikke kjente noen fra før men det gikk helt greit det.

Sveinung: Stor

Har du allerede fått jobb som lærlinger eller på fritiden?

Svar:

Daniel: Nei

Rasmus: Nei, det har jeg ikke. Jeg har ikke søkt jobb enda.

Trond: Jeg jobber i Kongeparken, og utenom det så er jeg håndball dommer.

Sveinung: Nei.

Er det noen i slekten som er elektriker?

Svar:

Daniel: Nei, men naboen er elektriker.

Rasmus: Ja, det er en del.

Trond: Ja, onkelen min er elektroingeniør.

Sveinung: Nei.

Rogaland Elektromontørforening har fått ny logo

Forbundsarrangement – Valg 2005

Av: Kai Christoffersen

Den 2. september inviterte forbundet til konferanse i Oslo med tema; «Hvordan få en ny politisk kurs i Norge?» Forbundsleder Hans O Felix holdt en god innledning om den politiske situasjonen og forbundets behandling av viktige saker som endringene i arbeidsmiljøloven, pensjon og krav til politikere.

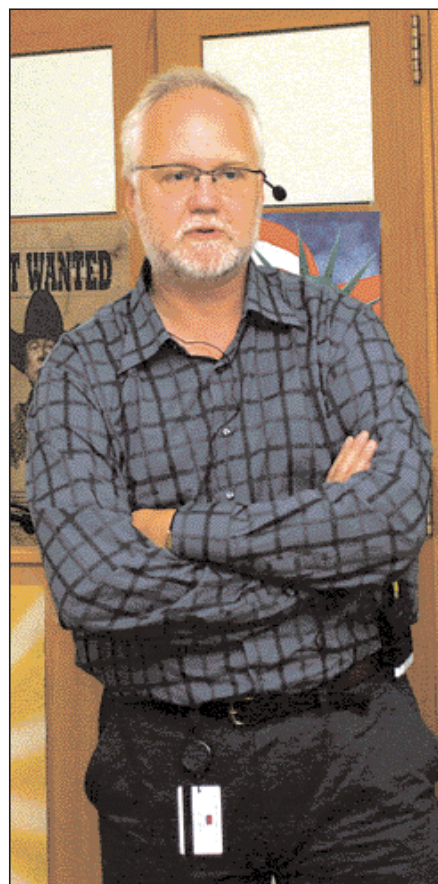
Ny Arbeidsmiljølov

Formiddagen handlet mye om forslaget til ny arbeidsmiljølov som de borgerlige partiene ønsker å påtvinge arbeidslivet og som gjør dagen enda vanskeligere for mange ansatte og tillitsvalgte. Til å holde innledning på dette tema hadde forbundet invitert forsker og overlege ved STAMI, (Statens Arbeidsmiljøinstitutt), Bo Veierstad. Han holdt en meget inntresant innledning som baserte seg på en stor norsk undersøkelse om kroppens virkning ved nattarbeid. Han viste til at alle undersøkelser viser at lange arbeidsdager virker svært negativt inn på kroppen slik at hyp-pigheten av feil og misforståelser øker. Kombinerer man lange ar-

beidsøker med nattarbeid så blir dette en svært dårlig kombinasjon. Har man vært våken i 20 timer kan dette sammenlignes med å ha over 1 i promille. Statistikken viser at de fleste ulykker skjer de to første timene på jobb og siste time før man er ferdig for dagen, men løsningen er ikke å ta fri disse timene. Bo Veierstad holdt en god innledning som flere med interesse for HMS burde fått oppleve.

Tiltak mot useriøsitet i arbeidslivet

Ellen Stensrud fra LO orienterte om konsekvensene for samfunnet og arbeidsplasser om en ikke fikk gjort noe med useriøsiteten i arbeidslivet og da spesielt om sosial dumping. Hun viste til eksempler hvor den borgerlige regjeringen uttrykte bekymring på den ene siden, mens de la til rette for det på den andre siden. En slik dobbelmoral er ikke til å leve med og E. Stensrud var helt klar på at disse forholdene må det arbeides med så snart en rød – grønn regjering var på plass. Etter innledning var det diskusjoner rundt bordet.

Bo Veierstad fra STAMI.

Hans Felix og Jan Bøhler med Alf Egil Solvang på talerstolen.

Offentlig Eierskap

Jan Bøhler fra Oslo AP innledet på tema om offentlig eierskap, var god forteller, og viste til mange eksempler om politisk galskap i Oslo, med bla salg av to skoler til et investeringsselskap og hvor kommunen har avtalt å leie bygningene tilbake over flere år. Det er ingen økonomisk gevinst i slik handlemåte og vil bare gjøre det enda vanskeligere om noen år med totalt fravær av oppussing og vedlikehold. Investeringsselskapet skal jo tjene penger så da blir det barnet / elevene som blir de største taperne. Jan Bøhler viste store kunnskaper om hjemfallsretten og var klar på at Staten måtte kjøpe tilbake eierandelene i selskaper som Statoil og Hydro.

30.000 arbeidsplasser på Haugalandet kan stå i fare!

Verdiskapning i industrien på Haugalandet – fortid eller framtid

Av: John Helge Kallevik og Per Bjørn Eriksen leder FF avdeling 57

Hvordan kan våre folkevalgte bistå?

Haugaland Industri- og Næringsforening og LO i Haugesund og Omegn har sammen med Høgskolen Stord-Haugesund utarbeidet en rapport om verdiskapning i industrien på Haugalandet. Rapporten viser hvor avhengig vi er av industrien og hvor sårbare vi er for endringer i rammevilkårene. Vi utfordret våre folkevalgte 5. september på Høgskolen. Det ble invitert til åpent møte. Hva kunne de folkevalgte kunne bidra med for å bevare og videreutvikle industribedriftene i regionen mellom Bergen og Stavanger.

Vi har brukt betegnelsen «det gylne industrielle triangel» om regionene Sunnhordland, Hardanger og Haugalandet. Her finner vi tunge miljø innen prosessindustrien, det petro-maritime og næringsmiddel.

Det står om våre arbeidsplasser, vårt bosetningsmønster og ikke minst utvikling av det velferdssammenheng vi ønsker.

Tema berører hele næringslivet, politikere fra kommuner, fylket og sentralt, organisasjoner og enkeltmennesker. En tapt industriarbeidsplass er også en tapt arbeidsplass hos underleverandører og i det offentlige. Vi hadde følgende program:

Rolf L Sjursen, Haugaland Industri- og Næringsforening ønsket velkommen og hadde en gjennomgang av, og en del tall på, situasjonen for industrien i et tidsperspektiv.

Mona Solberg og Monica Lindeland hadde en presentasjon av «Verdiskapingsrapporten». Alle politikerne fikk delt ut rapporten som

var en bacheloreoppgave som HSH hadde kvalitetssikret.

Per Bjørn Eriksen, leder for industripolitisk utvalg i LO i Haugesund og Omegn, gikk gjennom en del synspunkter fra LO lokalt sitt ståsted. Han delte også ut et skriv til alle politikerne der de ble utfordret til å ha fokus på industripolitikk og at de to foreningene ville følge politikerne med argusøyne i forhold til dette. Det vil også bli et oppfølgingsmøte på denne saken.

Industripolitikk og hva de enkelte partier vil bidra med. Her hadde følgende politikere 5 minutter hver:

- KrF – Kjell Arvid Svendsen
- Ap – Torfinn Opheim
- H – Finn Martin Vallersnes
- SV – Hallgeir Langeland
- FrP – Øyvind Vaksdal
- V – Gunnar Kvassheim
- Sp – Inge Løyning

Innleggene var til dels preget av at det var valgkamp. Derfor var for mange opptatt av egen fortrefelighet og for hva som var gjort, el-

ler de skjøt på hverandre. Her var det noen hederlige unntak.

Partiet Høyre var fortsatt opptatt av næringsnøytralitet hvor de var unnvikende i svaret i forhold til om de ville lage et kraftregime for industrien slik at industrien sikres billig kraft i etterkant av at kraftkontraktene går ut.

Det var betraktninger ved Bjørn Stangeland, NHO, Pål Lynne Hansen, LOs arbeidslivsavdeling, Truls Gautesen, Hydro Aluminium Karmøy og Sten Roar Martinsen, Alnor Kjemiske Fagforening (Hydro Aluminium Karmøy).

Møtet ble avsluttet med en livlig og engasjerende debatt der mange hadde flotte og konstruktive innspill. Det ble pekt på at det er viktig å få industripolitikk høyere opp på den politiske dagsorden. Det ble konstatert at regionen må stole på egne krefter og at dersom stortingspolitikere som alle var fra Rogaland, fikk oppbakking fra regionen, ville de stå mye sterkere i det å tale regionens sak. Det ble bekreftet av Bjørn Stangeland at den såkalte stortingsbenken «hadde levert» på tvers av po-

litiske skillelinjer og at de hadde jobbet meget godt sammen.

Mange var opptatt av gasskraft-utbyggingen på Kårstø og miljørensing. FRP dundret til i kjent stil hvor en skal bare bygge uten å ta hensyn til miljøet. De ville heller ikke legge penger på bordet for utvikling av teknologi for CO₂ håndtering.

Foruten gasskraft, tilgang på kraft og kraftregime ble det viet

oppmerksomhet på sendrettingen til sittende regjering vedrørende FMC sitt behov for råstoff. De høster i vernesonene, blant annet i Sogn og Fjordane. Saken ligger til behandling i 3 departement, Fiskeri-, Nærings- og Miljødepartementet..

Slik sendretting av politikerne kan ikke industrien leve med. Man

må kunne gi kjappere svar på dispensasjonssøknader. Denne saken har FMC levd med i mange år.

Industrien trenger forutsigbarhet og gode rammevilkår.

Det var et meget positivt møte og de to foreningene, LO i Haugesund og omegn og Haugaland Industri- og næringsforening, vil jobbe videre med full kraft til beste for regionen.

Tillitsmannskurs for videregående tillitsvalgte

Av: Kai Christoffersen

Den 27 til 29. september arrangerte Rogaland Elektromontørforening kurs for tillitsvalgte på Clarion Airport hotell på Sola.

I tre dager var 18 tillitsvalgte samlet til kurs som hadde et omfattende og spennende program, som med gode innledere gjorde kurset lærerikt og svært interessant. Fra LO sin juridiske avdeling i Stavanger hadde arrangørene fått jurist Are Nilsen til å informere om virksomhetsoverdragelse. Et vanskelig tema ble fortalt med innlevelse og gode eksempler som gjorde disse ti-

mene meget gode og deltakerne ble engasjert når de skulle forsøke å behandle saker om virksomhets overdragelse på egen hånd. Mange fikk nye ord og begreper å forholde seg til som: reservasjonsrett, valgtrett og virksomhetens identitet. Are Nilsen forklarte om overdragelse og historikk, rettskildebilde og hva må overdras for at reglene skal komme til anvendelse. Delta-

Fortsettelse side 25

Sørg for at klubben får den støtten de skal

KLUBBTILSKUDD

Rogaland Elektromontørforening har en ordning med at alle klubbene kan få støtte på 250,- pr. medlem pr år. På langt nær alle de klubbene som har muligheten til klubbtilskudd benytter denne. Sjekk om din klubb får klubbtilskudd.

Utbetaling for 1. halvår 2005 er foretatt og følgende klubber har fått klubbtilskudd:

Sønnico Installasjon Egersund, Jatec, AkerKværner Stavanger, YIT BS Haugesund, Vetco Aibel, TB Stavanger, YIT BS Stavanger, Fabricom, Semco, Sauda Inst, Siemens Haugesund, Vagle Elektro Inst, Sønnico Inst Stavanger, Solland, Bravida Vest Haugesund, Siemens Stavanger og Stange (Norman). Klubbene ved Sandnes Elektriske og Haugesund Elektriske har også levert den dokumentasjonen som skal til og vil få utbetalt klubbtilskuddet.

Det er ikke så mye som skal til for å få klubbtilskudd. Klubbene må oppfylle noen krav som styret i fagforeningen har vedtatt. De kravene som gjelder pr. dags dato er:

1. Det skal sendes inn godkjente regnskaper fra året før.
2. Protokollen (referatet) fra klubbens årsmøte hvor vedtaket om regnskapet skal fremkomme.
3. Kopi av årsoppgaven(e) fra bank over klubbens konto(er)
4. Kopi av lønnsstatistikken som bedriften sender Telfo (Nelfo) 1 gang pr. året.
(Landsoverenskomsten § 16 punkt 11 – bransjestatistikk)

Nyopprettete klubber trenger kun å sende oss melding om valg samt konto nr. for klubbkassen.

Det er også mulig å søke om ekstra klubbtilskudd

– Støtte til en startkonferanse for mindre og/eller nystartede klubber:

Ansaret legges på organisasjonssekretær. Økonomiske rammer skal diskuteres med fagforeningens leder.

– Støtte til styrekonferanser:

Ingen støtte overstiger mer enn 70 % av kostnadene for konferansen.

Støtten vurderes ut i fra klubbens likviditet, konferansebudsjett, klubbkontingent, dagsorden, referat, antall deltakere på konferanse og til sist regnskapet for konferansen.

Støtten utbetales fortrinnsvis etter avholdt konferanse. Støtten forbeholdes deltakende medlemmer.

– Støtte til medlemsaktivitet:

Dette må gjelde ekstraordinær medlemsaktivitet.

Støttens størrelse vurderes ut fra klubbens likviditet, aktivitetens form, klubbkontingent, dagsorden, budsjett, antall deltakende medlemmer og lignende. Støtten utbetales fortrinnsvis etter avholdt aktivitet. Støtten forbeholdes deltakende medlemmer.

Søknad om ekstra klubbtilskudd sendes til fagforeningsstyret v/leder pr. brev, e-post (nekfd7iri@rele.no) eller faks 51 84 04 80. Søknaden vil bli behandlet av styret på første styremøte etter vi har mottatt søknaden.

Julemøter

Rogaland Elektromontørforening inviterer til årets julemøter og ber dere merke datoene allerede nå.

Haugesund fredag den 2. desember. Stavanger fredag den 9. desember.

Det vil komme innkalling til møte, men fagforeningen ber tillitsvalgte se til at det ikke blir kollisjoner med andre arrangementer, og samtidig ser til at bedriften bidrar med gave til utlodningen.

Organisering av lærlinger

*Hvorfor er dette viktig?
Fordeler, aktivitet og muligheter.
Forsikringsordninger, bil.*

Tillitsvalgte må arbeide for at lærlingene organiserer seg. Lærlingene må få opplæring i hvordan organisasjonslivet fungerer og hvorfor samhold er viktig. Noen tillitsvalgte har fått for seg at det ikke er så viktig å organisere lærlingene, og denne missforståelsen må bort. Det er de tillitsvalgte som vil være lærlingens resurspersoner i forhold til ivaretagelse av lov og avtaleverk.

Lærlingen og lære kandidaten er arbeidstaker i lærebedriften, med de rettighetene og pliktene som følger av lover og tariffavtaler.

Når læretiden etter kontrakten er over, faller også arbeidsavtalen bort. Dersom lærlingen eller lære kandidaten skal fortsette i bedriften, må en ny arbeidsavtale inngås.

Lærlinger og lære kandidater skal ha samme tilgang på pedagogisk-psykologisk tjeneste som elever i videregående skole.

Lære kandidater som ikke har eller ikke kan få tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet, har rett til spesialundervisning etter kapittel 5. For slik opplæring gjeld § 5-1, bortsett fra andre leddet siste setning, §§ 5-3, 5-4, 5-5 og 5-6 tilsvarende.

For å ivareta slike rettigheter må lærlingene få hjelp av tillitsvalgte og den tillitsvalgte må være oppdatert, og for å sikre at alle gjør jobben sin og infor-

masjon når ut, må en kreve av lærlingen at denne er organisert.

I tillegg gjør de fleste klubber og fagforeninger en god jobb og innsats for å bedre lærlingens situasjon med krav om støtte til livsopphold, forsikringstilbud og annet.

Hva koster medlemskapet for lærlingene?

Lærlingene betaler kun fagforeningskontingenten på 1,9% av brutto lønn. Forsikringskontingenten er de fritatt for så lenge de er lærlinger.

LO Favør tilbud

Ungdomsavtale – for deg som er ung bileier under 23 år

Sjåfører mellom 18 og 23 år er statistisk sett mer utsatt for skader enn andre, og betaler derfor en noe dyrere forsikring enn de bileierne som er litt eldre.

Med vår Ungdomsavtale får du som er ung dette tillegget tilbake med renter, hvis du kjøper skadefritt i fem år fra tillegget ble betalt første gang, og hvis du har vært forsikret gjennom oss i hele perioden.

Foreløpig innkalling til halvårsmøtet i Rogaland Elektromontørforening 2005

Halvårsmøte i Rogaland Elektromontørforening vil bli avholdt den 15. november 2005 i Stavanger.

Foreløpig sakliste

1. Godkjenning av møteinnkalling
2. Konstituering
3. Tariffoppgjøret 2006
4. Innkomne forslag
5. Aktuelt tema
6. Saker til representantskapet i EL & IT forbundet distrikt Rogaland
7. Budsjetten for 2006

Forslag til årsmøtet sendes til Rogaland Elektromontørforening, Lagårdsv. 124, 4011 Stavanger.
Forslagsfristen er 11. oktober 2005.

Samarbeidskonferanse i Oslo den 7. til 9. sept.

Av: Kai Christoffersen

Fra venstre: Martin Kolberg, Morten Lund, Erling Folkvord, Heiki Holmås og Hans Felix.

Politisk streik.

85 tillitsvalgte fra hele landet var samlet til en meget spennende konferanse i Oslo den 7 til 9. september med mange forskjellige saker som fagbevegelsen er opptatt av. Konferansen ble holdt på Håndverkeren midt i Oslo sentrum og dette er en stor fordel, for da er det enklere å få politikere og andre innledere til å stille opp i en hektisk hverdag under en uke før valget. Leder av EL&IT Distrikt Rogaland, Rolf Bersås åpnet konferansen og hadde klar kultur innslag med Stein Buan som leste fra sin bok «Gerhardsenlandet», som handler om jernbanemiljøet og hans oppvekst på Roa fra 60 og 70 tallet.

Politisk debatt

Første punkt på dagsorden var politisk debatt med Martin Kolberg fra Ap, Heiki Holmås SV, Morten Lund SP og Erling Folkvord RV.

Også forbundsleder Hans Felix var deltaker i debattpanelet og holdt en god innledning om de sakene som forbundet var opptatt av.

Gode innlegg fra hektiske politikere som hadde tatt seg tid til å treffe oss i valgkamp innspurten.

Videre i programmet var det pensjonsreformen som ble diskutert og LO kongressens behandling. Her var det Arne Byrkjeflot fra LO i Trondheim og Ingunn Gjerstad fra SV som holdt innledning.

Også noe gruppe arbeid og plenumsdebatt var det satt av tid til på slutten av dagen.

Andre dag startet med en innledning av Tellef Hansen fra DeFacto om «Markedsmakt eller fagforenings-

makt». Dette var meget interessant og det ble vist til de valgene som LO og tillitsvalgte hadde tatt gjennom årene, med maktforholdet mellom arbeidstaker og arbeidsgiver organisasjonene.

Tellef Hansen påpekte at den politiske arena har mistet en del av sin betydning ved en forskyvning fra politikk til marked. Den store utfordringen for fagbevegelsen er å måtte kjempe på to fronter. Den ene kampen er defensiv og går ut på å forsvare rettigheter som er opparbeidet gjennom lov og avtaleverket. Den andre kampen er offensiv og målet er å sikre gjennom avtale det som tapes på den politiske arenaen.

Samtidig som samarbeidskonferansen var samlet i Oslo gikk Freia arbeiderne til politisk streik med markering foran Stortinget, som hele konferansen deltok på. Freia arbeiderne gikk ut i politisk streik mot nedleggelse av lønnsomme arbeidsplasser. De krever ny og forsterket ertverslov og sluttapakkeordninger til de som må slutte på grunn av nedlegging eller rasjonalisering.

Freia-arbeiderne har førstehånds kjennskap til konsekvensene av at det ikke finnes «verktøy i verktøykassa». Helt siden midt på 90-tallet har vi slåss for vår bedrift. Bare innen NNN's område har det forsvunnet mer enn 600 arbeidsplasser de siste 12 årene. I 1996-1997 kjempet de ansatte på Freia en kamp for å få politikerne til å trekke konsesjonen som ble gitt da Kraft General Foods kjøpte Freia. Stortinget har i stedet fjernet hele loven.

Informasjon fra utvalgene

Info fra Installasjonsutvalget

Det nærmer seg Landstariffkonferansen i EL & IT Forbundet som er plassen hvor de endelige kravene settes til tariffoppgjøret i 2006. I denne forbindelse inviterte Rogaland Elektromontørforening klubbene til å sende forslag som de ønsket skulle komme med i vår overenskomst.

Innen tidsfristen den 13. september var det sendt inn forslag fra tre landklubber, Sønnico Egersund, YIT Stavanger og Rønning. Av forslag som installasjonsutvalget ga en positiv innstilling til kan nevnes tjenestepensjon på nivå med stat og kommune, 100 % overtidsbetaling hele helgen, øking av akkordforskuddet, betalt hviletid etter overtidsarbeid, fri med betaling på jule- og nyttårsaften, øking av matpenge-satsen, 14 dager betalt permisjon ved fødsel og ved deltakelse på ultralydundersøkelse betalt for medgått tid, kamp mot underbetalt utenlandsk arbeidskraft og streikerett på lokale avtaler. I tillegg til dette ble det sendt inn et krav om vaktavtaler, krav om å inkludere dagens bestemmelser i Arbeidsmiljølov om midlertidige ansettelser og oppsigelsesvernet inn i Landsoverenskomsten.

Tariffoppgjøret 2006 vil sannsynligvis gi stor oppmerksomhet til tjenestepensjon og AFP, da alle bedrifter er pålagt å innføre tjenestepensjon for alle sine ansatte innen 1. 1. 2006. Når det gjelder AFP har den sitt utløp i 2007 og må innen denne tid være reformat.

Rogaland Elektromontørforening har fått tildelt 12 plasser på Landstariffkonferansen og fra landklubbene sender vi representanter fra klubbene Sønnico Egersund, YIT Stavanger, TB og YIT Haugesund.

Info fra HMS utvalget

1. september holdt HMS utvalget møte og satte «stolpene» utvalget skal arbeide etter. Den 28. og 29. november arrangeres det HMS konferanse i Stavanger og dette blir fagforeningens første HMS konferanse på lenge, men forhåpentligvis ikke den siste. Utvalget håper at tema på denne to dagers konferansen blir så bra at det kan bli en årlig konferanse. I oktober skal utvalgsleder på dagskonferanse hos STAMI (Statens Arbeidsmiljø Institutt) i Oslo vedrørende støyplager og ved å øke kompetansen håper en å kunne bruke egne resurser på lokale arrangementer. Støyplager er utbredt i bransjen og konsekvensene alvorlige, men ved holdnings skapende arbeid kan slike plager unngås.

Om våre tillitsvalgte eller verneombud har arbeidsmiljøspørsmål så håper jeg at de bruker HMS utvalget som har John Helge Kallevik som utvalgets sekretær.

Er det saker på DIN arbeidsplass som bør bedres kan du kontakte fagforeningen og være anonym. Også forhold hos andre bedrifter kan meldes fagforeningen som behandler alle forhold konfidensielt.

Info fra Oljeutvalget

Oljeutvalget har den siste tiden brukt tid på å motivere klubbene til å forberede krav opp mot Landstariffkonferansen (LTK) i Ålesund 24 – 27. oktober. Det siste møtet avholdt i utvalget ble viet ene og alene på å samordne de forslag som var kommet inn fra klubbene samt å velge ut de forslagene som utvalget ønsket at fagforeningen skulle videreføre for behandling i LTK.

Vi har fra Rogalands side en oppfattelse om at vi ikke bør sende inn for mange krav, dette for at det skal være lettere for LTK og forhandlingsutvalget å prioritere, samt vanskeligere for begge parter i en forhandlingssituasjon og forkaste forslagene. Derfor blir da ikke alle forslag som er sendt inn videreført, men det er foretatt en prioritering. Utvalget foretok også en utvelgelse av delegater ut ifra de forslag som kom fra klubbene, og disse ble godkjent i styret i RELE.

Utvalget hadde også en felles samling med installasjonsutvalget der en gikk gjennom felles saker som var kommet inn for å være mest mulig samkjørt. (Oljeutvalget har som ansvarsområde og prioritere forslag i LOK § 9 samt offshoreavtalen og prod. Avtalen onshore!)

Så nå starter arbeidet opp mot Landstariff konferansen samt opp mot selve oppgjøret. Derfor er det viktig at dere etterspør ute i klubbene hvordan det har gått etter LTK og at der blir fokus mot oppgjøret som kommer på våren 2006. (NB: ikke den 15 mai!)

Selv om vi vet at medlemmene i RELE stemmer alle slags partier, var det veldig viktig at de rød/grønne gikk av med seieren denne gangen. I motsatt fall ville den «nye» arbeidslivsloven blitt gjeldene fra 1. januar 2006 noe som ville fått store konsekvenser for arbeidstakerne samt våre barn og kommende generasjoner.

Men politikk er politikk, så nå må der også presses på for å få de rød/grønne til å oppfølge de løfter om reversering og styrking av AML samt de krav som de da skal «innfri» for fagbevegelsen. Det er nå viktig å ikke tro at endring i struktur på Storting og regjering gjør at «nå går alt så mye bedre» Den kjøper i alle fall ikke jeg.

Intervju med forbundsstyremedlem

Av Ivan Evensen, leder for EL-fagarbeideres Fagforening 240

Intervju med forbundsstyre medlem

Av Ivan Evensen leder for EL-fagarbeideres Fagforening 240.

Forbundsstyremedlem Ivan Evensen.

Leder av EL & IT Distrikt Agder og Forbundsstyremedlem. 49 år, nyforlovet, 2 voksne barn, 2 barnebarn og hund.

Jeg mener at foruten de vanlige tingene i forbundsstyret og i de andre organene er det 2 store ting som har vært ekstremt viktig å

jobbe med. Kampanjen til oss i LO «Du bestemmer – LO på din side» og det å få til norske lønninger for alle som jobber i Norge. Dessuten er jeg opptatt av et fadderbarn prosjekt.

Bondevik regjeringen har kuttet i de aller fleste offentlige velferdsgoder, og langvarige syke er kastet ut av trykkesystemet og redusert til sosialhjelpklienter. Det virker som det foregår et spill hvor det fra regjeringens side gjelder å få overført utgiftene på andre enn seg selv. Kommunene som har dårlig økonomi i utgangspunktet, får nå ansvaret for disse langtidssyke over det kommunale sosialhjelpsbudsjettet.

Hva dette gjør med enkeltmenneske ser det ikke ut som de bryr seg om, og mang en langvarig syk arbeider har følt seg uverdigg behandlet på grunn av disse nye reglene.

Vi ser nå konsekvensene av hva vi advarte mot når deler av El & It (Les Heismontørene) gikk ut i streik mot sosial dumping. Bygningsarbeidere som går på 18 kr. timen, sikkerhetsforskrifter som brytes fordi de ikke er gjort kjent med av arbeidsgiver, 70-80 timers arbeidsuke, og usikre arbeidsplasser. Dette er alt et resultat av Bondevik regjeringens rasing.

Vi må jobbe for at vi får det inn over alt, at alle som jobber i Norge skal ha Norsk lønn og arbeidsvilkår, men dessverre så tror jeg ikke det er nok, vi må nok gå i oss selv og se på våre egne holdninger. Er vi alltid på jobber der alt er etter tariffen, eller lager vi noen avtaler på noe for at arbeidsgiver sier at vi må det for å få jobber?

Da er vi selv med på å drive med sosial dumping.

Vi må ikke glemme at ute i den stor verden er det noen ikke har det som vi tar som en selvfølge å kunne gå på skole, så derfor oppfordrer jeg alle til å være fjern- adoptivfaddere for et barn eller flere i u-landene som trenger vår hjelp. Selv har jeg et fadderbarn i Gambia og det ikke mer enn 150 kr som skal til for å dekke et helt skoleår.

Dere kan som jeg ta kontakt med «Sutukobas Venner / Fadderbarn»
www.friends-of-sutukoba.org

Invitasjon til HMS konferanse 28.–29.11.05.

Påmeldingsfrist: 09.11.05. Telefon: 51 84 04 50 / Faks: 51 8404 80 – E post: nekfd7iri@rele.no
Temaer på konferansen:

- AM – Loven. Ved fagforeningens leder Øivind Wallentinsen.
- Hva er verneombudets rolle og hvilke myndighet har de. Hvordan få verneombud til å påta seg jobben og hvor kan de henvende seg for å få råd og hjelp. Ved Reg. verneombud Tom Soltvedt
- Brakke – problematikk ved lokalt arbeid i forhold til spise-, opphold- og røykerom og vaske- og spisemuligheter. Byggherre forskriften / HMS planer.
- Psykososialt arbeidsmiljø. Ved Bent Hognestad.
- EL – sikkerhet.
- Skader ved elektrisk strømgjennomgang. Ved Lars Ole Goffeng, Stami.
- Skadestatistikk. Hva gjøres i Siemens AS Avd. Haugesund. Ved verneombud Odd Karl Nyrud.

For flere opplysninger kontakt Rogaland Elektromontørforening.

Stafettpinnen

Av: Geir Anders Hadland

Geir Anders Hadland.

Hei

Etter «press» fra Therese Anita Holmen og redaktøren har jeg nå endelig satt meg ned for å skrive noen linjer om meg før rypejakta kaller. Jeg har en tendens til å forskyve det som jeg har god tid på, og dermed ender jeg som regel opp med knappe tidsmarginer.

Jeg heter Geir Anders Hadland er 38 år, gift med Jorunn, har to barn og hund. Bor i Egersund eller «Okka by» om du vil, som etter min mening er en god plass å ha som base for min familie og dens aktiviteter.

Fritiden min brukes for det meste i frisk luft ute i naturen og utnyttelse av den hele året. Jeg er et aktivt medlem i Stavanger Turistforening og driver mye

dugnadsarbeid for lokallaget i Dalane. Orientering har jeg også drevet med, men pga elektriker knær er det slutt på den alvorlige treningen.

For tiden er jeg tillitsvalg i EL-Experten as, men et passivt EL&IT medlem. Arbeidsdagen består hovedsaklig av service og småjobber innenfor industri.

Av tidligere meritter i fagforeningen har jeg flere år som tillitsvalgt og klubbleder i Sønnico hvor jeg jobbet før. En tur innom styret i Rogaland Elektromontørforening og komité verv har jeg også hatt. Fagforeningsarbeid engasjerer meg ikke så mye for tiden, men når det dukker opp noe så prøver jeg å få ordnet det så raskt og enkelt som mulig.

EL-Experten as

For fem år siden var vi 8 stk som sluttet i Sønnico og startet eget firma, vi er nå totalt 17 ansatte som utfører svak- og sterk- strømsinstallasjoner hovedsakelig i Dalane. Men det hender vi farter noe lengre også, i høst var 2 montører i Polen på en ny båt for en lokal kunde. Vi er EL&IT medlemmer som nok ikke trør dørene ned på avdelingskontoret eller andre fagforeningsmøter. Og siden alle er passive medlemmer synes vi at vi betaler en ganske høy medlemskontingent i forhold til hva vi får/bruker medlemskapet vårt til. (noe å tenke på) En god stemning mellom arbeidskollegene gjør at jeg trives veldig godt. Firmaet har gode lønns og arbeidsbetingelser, og fra i år har vi innført pensjonsparing og uførepensjons ordning.

En liten leveregel som jeg har er at, «det som ikke kan kjøpes i Egersund (lokalt) er ikke verdt å kjøpe». Skal lokalsamfunnene bestå må vi handle av hverandre ikke handle på internett eller andre fristende tilbud fordi vi «kanskje» sparer 100.- kroner, Det er gjerne ditt firma og arbeidsplass som taper neste gang, fordi noen skulle spare 100.- kroner og ga et «billig ikke lokalt firma» tilslaget på handelen. Min oppfordring til Samleskinnens lesere blir: BRUK DINE LOKALE LEVERANDØRER.

Å utfordre noen til å ta neste etappe setter jeg litt åpent, da det var ønskelig med en etappe på andre siden av Boknafjorden.

Redaksjonen utfordrer Svein Åge Johnsen, klubbleder Teknisk Bureau AS.

La Union leve

Av: Kai Christoffersen

En av de største markeringene den senere tid ble arrangert av LO Grenland for og sloss for Unions fremtid i Norge. Lønnsomme arbeidsplasser blir nedlagt for å tjene enda mer penger andre steder i verden.

LO Grenland sammen med flere andre inviterte til den største industripolitiske markeringen noensinne om Unions fremtid. Markeringen besto av kampsanger, fakkelttenning og ballongslipp med appeller fra forskjellige partiledere. Det var musikk fra stor flott scenen med lokale og nasjonale artister.

380 ansatte ved Union i Skien vil stå uten arbeid om Union legges ned. Med ringvirkninger som dette vil medføre i nærområdet med tjenester for Union kan dette tallet ganges med 4.

Når det så finnes finansfolk som ønsker å kjøpe Union for videre drift og nektes dette av styret i Union, er det mange som blir frustrerte.

Nå viser det seg at kanskje den viktigste årsaken til nedleggelse i Norge er behov for kapital for oppkjøp i Asia.

Parencos i Nederland

Union har bedrift i Nederland som går med milliard underskudd, men denne vil de ikke selge pga. de ansatte i Nederland er bedre beskyttet enn på Union.

En rapport fra Rogalandsforskning viser at det er dyrere å legge ned i Nederland. En arbeider med lang ansiennitet kan få 30 månedslønner i sluttpakke. Det er også en større prosess opp mot myndighetene for å legge ned i Nederland enn det er i Norge.

Forslaget om nedleggelse av Union og Freia har gjort at mange tillitsvalgte har krevd innførsel av Ervervsloven.

Den gang nærings og handelsminister Ansgar Gabrielsen fikk fjernet Ervervsloven som skulle hindre nedleggelse av lønnsomme arbeidsplasser og ha kontroll med oppkjøp av bedrifter i Norge fra utlandet.

Ervervsloven kom i 1995 og påla både norske og utenlandske investorer å melde bedriftsoppkjøp til Nærings- og handelsdepartementet.

Enda engang ser vi at det er for billig å legge ned norske bedrifter eller flytte disse til utlandet.

Per Olaf Lundteigen fra Senterpartiet sa i sin appell: «Ingen kan være likegyldig til situasjonen her ved Union. Vi må velge hva slags samfunn vi skal ha framover. Skal vi la finanskapitalens prinsipper råde eller skal vi sikre forholdene og ei framtid for lønnsom produksjon i dette landet? Senterpartiet kan ikke godta at den kortsynte og rotløse tenkningen til finanskapitalen skal

FOTO: Geir Løkke.

sparke beina under interessene til noen av de mest langsiktige og rotfaste produsenter; nemlig skogbrukerne og de som har arbeidsplassen sin innen treforedling og skogbruk.»

FOTO: Geir Løkke.

Seniortur

Av: Petter Sel

Så var det seniortur igjen. Det var nesten den samme gjengen som tidligere, men det var med 4 stykker fra Haugesund.

Vi møttes på Byterminalen. Derfra kjørte vi til Ska-genkaien og gikk om bord i «Prinsesse Ragnhild». Det var en flott ferje. Neste morgen la vi til i Hirtshals og kjørte av gårde til en dansk kro hvor vi fikk god «morgenmad». Så kjørte vi sydover Jylland. Været var fint og varmt. Vi stoppet hos Otto Duborg, hvor vi handlet. Så bar det til Flensburg og hotellet. Et bra hotell som lå like ved havnen. «Mercure» hette hotellet. Om kvelden spiste vi middag på en restaurant i gågaten. Dagen etterpå kjørte vi til City Grossmarkt, og så ble det handling igjen. Vi ble kjørt på en liten sightseeing rundt Flensburg. Om kvelden var det middag på samme restaurant. Dagen etter begynte hjemturen, vi startet kl 0730. Var innom slakteren før vi gikk om bord i ferjen, «Christian IV», som gikk fra Hirtshals kl 1345. Ferjen var forsinket til Kristiansand. Vi var i Sta-

Flensburg.

vanger kl 2230. Bussjåføren het Lima, han var en kjekk og bra guide, og flink bussjåfør.

Takk til Johan og Sverre for planleggingen av en veldig kjekk tur.

Takk til Synnøve og Johan som tok seg godt av oss, og takk til Elektromontørforeningen som gjorde det mulig for oss å få denne fine turen.

Tilsyn med lønns- og arbeidstingelser for utenlandske arbeidstakere

Petroleumstilsynet har gjennomført tilsyn med lønns- og arbeidsmiljøbetingelser for utenlandske arbeidstakere, og ikke funnet kritikkverdige forhold. Det er Petroleumstilsynets (Ptil) inntrykk at de aktuelle arbeidsgiverne har gjort et grundig arbeid med å implementere forskriften om allmenngjøring av tariffavtaler.

Allmenngjøring av tariffavtaler skal forhindre at utenlandske arbeidstakere blir tilbudt lønns- og arbeidsvilkår som er dårligere enn det som følger av norske tariffavtaler.

Konkret tilsyn rettet mot lønns- og arbeidsbetingelser for portugisiske arbeidstakere på Melkøya i juni i år (med grunnlag i allmenngjøringsvedtaket – forskrift 11. oktober 2004 nr 1396 om allmenngjøring av tariffavtaler m.v.) bekreftet også oppfatningen etter tidligere oppfølging gjennomført av operatør/byggherre.

Effekt mot sosial dumping

Ptil mener at allmenngjøringsvedtaket vil få en mer optimal effekt som tiltak mot sosial dumping hvis «operatører» av landanlegg/byggherren kontraktfester dette overfor sine entreprenører og leverandører. Selv om det er den enkelte arbeidsgiver som formelt er pliktsubjekt, mener Ptil det er naturlig at den som driver petroleumsanlegg påser at reglene om lønns- og arbeidsvilkår blir fulgt opp.

Det er i nær framtid aktuelt å rette ytterligere tilsyn mot virksomheter hvor problemstillingen er relevant.

Risikoforståelse

Petroleumstilsynet ser at det særlig er knyttet arbeidsmiljø- og sikkerhetsmessige utfordringer til arbeidsplasser med personer fra ulike kulturer og med forskjellig språk. Kulturforskjeller kan ha betydning for aktørenes risikoforståelse og atferd på helse-, miljø- og sikkerhetsområdet. Det vil også – i siste instans – kunne få konsekvenser for helse-, miljø- og sikkerhetsnivået.

Etterlevelsen av allmenngjøringsvedtaket blir fulgt opp på en helhetlig og systematisk måte i sammenheng med det ordinære tilsynet. Ptil vil forsøke å oppnå synergieffekt gjennom en god kobling til relevante problemstillinger innenfor helse-, miljø- og sikkerhetsområdet.

Ptil har mottatt en rekke henvendelser om forståelsen av allmenngjøringsvedtaket. Det er i første rekke Tariffnemnda sin oppgave å fortolke allmenngjøringsforskriften med hensyn til prinsipielle forhold.

Regionale verneombud i Rogaland

Av: John Helge Kallevik

Siden 1981 har Fellesforbundet og Norsk Arbeidsmandsforbund hatt regionale verneombud. Dette med bakgrunn i Arbeidsmiljølovens § 28. Disse ordningene er opprettet hvor Arbeidstilsynet har sine distriktskontorer. Arbeids- og ansvarsområde er Rogaland inkludert Kommunene Sveio og Etne. Fra Fellesforbundet i Rogaland er Tom Soltvedt ansatt på byggsiden, mens Mats Idland fra Norsk Arbeidsmandsforbund er ansatt for anleggssektoren.

Torsdag den 7. juli var vi invitert av Fellesforbundet avdeling 57 å delta på byggeplass-besøk på Haugalandet. Tom Soltvedt, Per Bjørn Eriksen og undertegnede var på ulike byggeplasser denne dagen. Tom er ute på byggeplasser jevnt og trutt hele året i gjennom. I løpet av en 15 års periode har han tillagt seg enorm kunnskap om byggeplassene og bedriftene som opererer i dette markedet. Han har hele Rogaland som arbeidsfelt. Rart var det da han på enkelte plasser, spesielt på Karmøy, var bedre kjent enn både Per Bjørn og meg.

Denne dagen startet vi i Kopervik nærmere bestemt i Eidekrossen hvor det er et bygg under oppføring. Helse Fonna er byggherre. Haaland & Thuestad er hovedbedrift, mens GL Prosjektservice har monteringsarbeidet. Da vi kom på bygget så vi et dekke uten noen form for sikring, helt uten stillas eller rekkverk rundt. Det var artig å se reaksjonen til de som arbeidet der da de så oss. De ansatte ble jaget ned av dekket av byggelederen hos GL Prosjektserivce. Det farlige arbeidet ble stoppet umiddelbart og besøksrapport ble skrevet i samarbeid med byggelederen. Kopi av besøksrapporten blir sendt bedriftens ledelse og Arbeidstilsynet ved slike stenginger av farlig arbeid.

Tom holdt roen, ingen tegn til opphisselse. Blir du ikke rasende gal av å se slikt, spurte vi. *Nei, svarte Tom, så lenge bedriften reagerer slik som i dette tilfellet, så er det ingen grunn til å hisse seg opp. Normalt er det bedriften som reagerer med en gang de ser meg.* De må jo ane de ble tatt på fersken for de vet med en gang hva som er galt. Det så en tydelig på dette bygget. Byggelederen hadde hele svaret klart da han kom for å hilse på oss. Tom og byggelederen gjorde seg enig om handlingen som skulle gjennomføres før noen gikk igjen opp på dekket.

Tom er fortvilet over at sikringsarbeidet synes som om at det bare gjøres for å tilfredsstille oss, Arbeidstilsynet eller regionalt verneombud som «kan» komme på besøk. Hva med sikring av bygg for de som skal arbeide der? *Bedriftens* ledelse har et stykke holdningsarbeid å utføre. Ansvar er hos ledelsen. På dette bygget

Regionalt verneombud i Fellesforbundet Tom Soltvedt.

og alle andre bygg skal det være en HMS koordinator. Ofte har de ansatt HMS koordinator. Hvor har HMS koordinatoren og byggeleder vært i dette tilfelle?

Her er det tale om en massiv kollektiv svikt. Både byggherre, hovedbedrift og utførende bedrift har sviktet i forhold til byggherreforskriften (best. nr 534). På alle bygg skal det være en HMS plan. Det var det her også, men hva hjelper det når den ikke blir brukt?

Det er veldig lærerikt å være med Tom ute på byggene. En lærer om HMS organisering, forskrifter for stillas og stiger.

Etterpå gikk ferden til kaien i Kopervik, hvor GL Prosjektservice også har et bygg under oppføring. Dette bygget var kommet en del lenger. HMS arbeidet så stort sett greit ut med bra stillaser som var etter forskriftene. Som underentreprenør var Garvik inne på

tømmer. Garvik hadde inne polske arbeidstakere på polske lønninger, altså sosial dumping.

Vi spurte Tom om hva han synes om de arbeiderne som er på slike bygg hvor det overhode ikke er sikring.

Er holdningene hos ansatte blitt forverret i de siste årene?

Svar:

Nei, Hvis vi går tilbake til 1992, så vil vi se at skadene innen bygg har gått ned med mellom 50 og 60 %. I 1992 så hadde vi 338 skader, og bare halvparten produsert bygningsmasse. Tallene for 2003 var 129 skader og dobbelt så mange kvadratmeter bygg.

Har alle verneombud?

Svar:

Nei, alle har ikke verneombud, og det er heller ikke krav i henhold til Arbeidsmiljøloven at alle skal ha verneombud. Hvis det er under 10 ansatte så står det at man kan skriftlig, avtale andre ordninger i bedriften. Kravet er at den avtalen man inngår skal være skriftlig. Hvis slik avtale ikke foreligger, så skal det være verneombud fra første arbeidstaker. I bedrifter/arbeidsplasser, hvor det ikke er verneombud, så er det de Regionalt verneombudene (Tom og Mats) som er arbeidstakernes verneombud.

Gjør verneombudene på byggeplassene jobben sin?

Svar:

Her har vi et vanskelig spørsmål. Jeg mener at de fleste verneombud gjør jobben sin, etter beste evne. Jeg har selv

vært verneombud i flere bedrifter, så jeg vet at det å være verneombud ikke alltid er like morsomt. Man må i mange tilfeller kjempe like mye med arbeidskameratene som med ledelsen. Det er tross alt ledelsen som har ansvaret for HMS arbeidet i bedriften. Der hvor man har en positiv ledelse, forenkles vernearbeidet betraktelig.

Hvordan er ditt samarbeid med Arbeidstilsynet?

Svar:

Arbeidstilsynets Distrikt 7, som er mitt distrikt har fra 1992 hatt et meget godt samarbeid med Arbeidstilsynet. Vi er faktisk det distriktet i Norge som har hatt det beste samarbeidet. Vi har hatt en aksjon for sikkert arbeid i høyden som har hatt som målsetting at vi sammen skal besøke 300 bedrifter hvert år. Bortsett fra 2004 så har vi klart målsetningen, hvert år. 2004 var preget av en del sykdom i Arbeidstilsynet, samt at de driver med omstrukturering, så det får ta en del av skylda. Det er en helt klar sammenheng mellom skadenedgang og den samaktiviteten vi har hatt her i distriktet. Hvis vi ser på bruk av system stillaser, så var det i 1992 97 % av byggmesterne/tømrere som brukte trestillaser. I 2003 var det 97 % som brukte systemstillaser. I samme tidsrom har skadene falt dramatisk. Tilfeldigheter? Nepp.

Etter denne dagen ble vi enige om at dette måtte vi gjøre igjen. Vi avtalte flere dager med oppsøkende virksomhet utover høsten.

Stor takk til FF og Tom for en god HMS dag.

Byggeplassundersøkelse.

EMIS- SÆR	↑	FOR- LEDE	MARNE- FAR- TØYER	STU- DERTE	↑	VILL- MANN	TRIM- MER	LUG	FRUKT- ER	↑	LAND- LUG	MAT- EMNE	↑
SIMPLE						KÅSE- SNARK						OH	
NORDEN						OPP- DRETT			BRETT- SPILL				
↓									→			↙	
DÅR- LØSTE													
↓						KOM- MUNE I TROMS	STRØM		STJALG EMBEDE				
DOK- LEGG										NORSK FOR- KORTER TÅLLEN			
FØRE BAK ØYSET		FUOL		GRYTER MØL- MER							NR. 2 VEDRØR RØD		
↓					LØS		EN CHRIS					↓	
BY I EGYPT					HØSTE- ANFALL		BY I FINN- MARK						
↑			VISITT		VERTS- HUS TRETTE				DYKTIG		ODDE- TIDET SPRINTER		
BLANDE UT		LADET ATON	↓				OPP- RØR	↓					
INKE FOR- BLIDE		↑	DÅR TR SENGS				↑	ESLAG INKE					SJOFEL
↓				PROT- TERT		BRA- MAST	ESSET						
NOTE- RUKTIG			PUSSE BOKER				ALLE HER FOD- MÅT			TINNE NYKAMP TÅ	SLAG- STED ODDSTAT		
BRA		SYRLAG										└┐ EN DELLER	
↓		↑				DANSK ØY				HEM HELLRO			
GRØSE- TRO			ILD- RÅP						INDISK KYNNE- PLAGG				
KAMP													
↓					I BUNN OG GRUNN								

Kryssord nr 3-05

Løsningsordet i dette kryssordet sendes til Rogaland Elektromontørforening, Lagårdsveien 124, 4011 Stavanger. Vi trekkes skrapelodd til vinneren, og løsningsordet må være oss i hende innen 20. november.

Alle arbeidstidsordninger skal godkjennes av EL & IT Forbundet sentralt

Avtale om arbeidstidsordninger etter § 9 i Landsoverenskomsten for elektrofagene (LOK) krever sentral godkjenning av EL & IT Forbundet, også om ikke partene blir enige lokalt.

Partenes enighet om tolkning av LOK § 9 betyr at dispensasjon fra Arbeidstilsynet eller Petroleumstilsynet i henhold til arbeidsmiljølovens § 47 nr 3 ikke er nok. – Et meget viktig prinsipp, understreker forbundssekretær Trond Løvestakken.

Det er slått fast etter at partene LO/EL & IT Forbundet og NHO/TELFO gjennom forhandlinger har blitt enige om regelen i en protokoll. LOK § 9 gir partene på bedriften adgang til å avtale innarbeidingsordninger etter nærmere fastsatte kriterier.

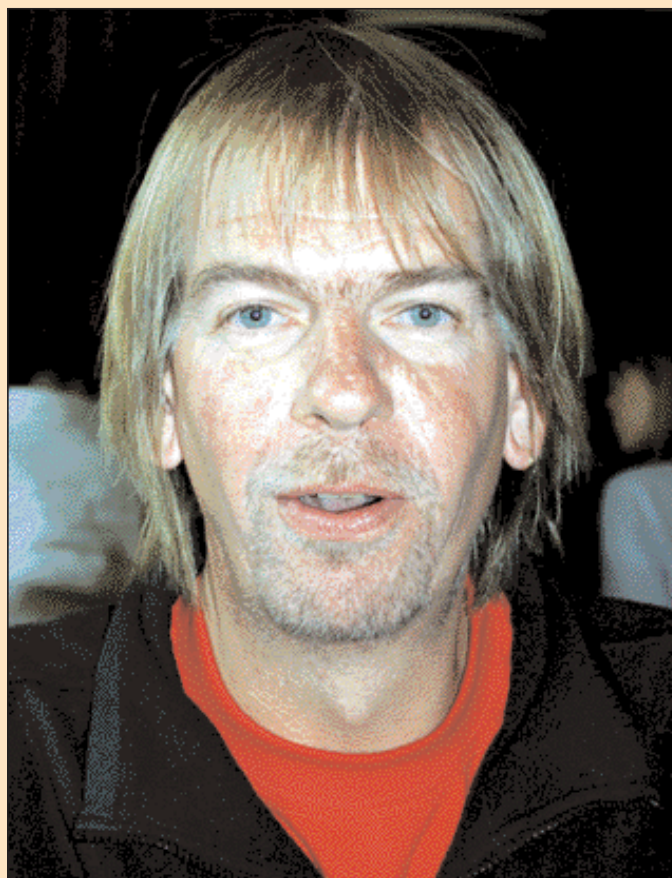
Tariffavtalens tekst står sterkere og dispensasjon fra Arbeidstilsynet/Petroleumstilsynet etter nevnte AML paragraf erstatter ikke avtale etter LOK § 9 F eller godkjenning av fagforening med innstillingsrett.

Tariffavtalen står sterkt

– Det er et meget viktig prinsipp som nå omsider har funnet sin løsning. Vi var forberedt på, og forventet at, saken skulle havne i Arbeidsretten. At de tillitsvalgte avtalerett nå er slått fast, uten å gå den lange veien til Arbeidsretten, er en stor seier. Det var tungt for arbeidsgiverne at tillitsvalgte skal ha et ord med i laget når innarbeidingsordninger skal inngås lokalt, og ikke minst at slike ordninger skal godkjennes av forbundet sentralt når den daglige arbeidstiden overstiger 10 timer. Protokollen slår også fast at den aktuelle bedriften for ettertiden vil rette seg etter denne forståelsen av tariffavtalens bestemmelse, kommenterer forbundssekretær Trond Løvestakken.

Arbeidstilsynet satte avtale til side

Bakgrunnen for protokollen er et vedtak i Arbeidstilsynets distrikt 7 fra juni 2002, som sier at AMLs bestemmelser i kapittel 10 skal brukes fordi tilsynet mener at tariffavtalen ikke er inngått i medhold av AMLs § 41 femte ledd. Tilsynets vedtak førte til at bedrifter og arbeidsgivermotparten TELFO hevdet retten til å tilsidesette LOK og ensidig søke Arbeidstilsynet om gjennomsnittsberegning av arbeidstid, når arbeidsgi-

Trond Løvestakken.

ver ikke klarte å oppnå enighet med de tillitsvalgte om en rotasjons- / innarbeidingsordning.

Ber tilsynet trekke vedtak

EL & IT Forbundet klaget vedtaket i Arbeidstilsynets distrikt 7 inn til Direktoratet for Arbeidstilsynet. Forbundets klage ble avslått. Etter at partene har blitt enige, har forbundet tilskrevet Arbeidstilsynet og bedt om at tilsynets vedtak fra juni 2002 trekkes tilbake med øyeblikkelig virkning.

Vindmøller

Av: Kai Christoffersen

Diskusjonen rundt fordeler og ulemper ved bruk av vindmøller er i gang og konsekvensene av å leve i et samfunn som har større og større behov for strøm, blir tydeligere og tydeligere.

Det er planer å bygge vindmølleparker på Jæren og Lista, samt mange andre steder i landet. Det er stor uenighet om miljøkonsekvensene som disse vindmøllene vil skape og fra diskusjonene i andre land som Sverige og Danmark har motstanden mot vindmøller økt.

Må man ha tilgang til strøm, så slipper jo ikke vindmøller ut farlige gasser og annet avfall til luft eller i bakken, men til gjengjeld rager de godt i landskapet med høyder på 150 meter. Også fra miljøvernere finner vi de som er for og de som er imot. I Sverige er det et problem at veldig mye fugl blir drept av disse kolossene med store rotorblad som fuglene kolliderer med.

Arbeidsplasser

I 1996 eksporterte danskene vindmøller for 3,5 milliarder danske kroner. Dermed er vindmøller danskens tredje største eksportnæring, bare slått av svinekjøtt (10 milliarder) og legemidler (6 milliarder).

Omsetningen i dansk vindmølleindustri er firedoblet siden 1991. Hos vindmølleprodusentene og deres underleverandører er det sysselsatt 9000 personer, og antallet personer som er ansatt eller har tilknytning til vindkraft forventes å øke i de kommende årene.

Forurensning

Som sagt så slipper ikke vindmøller ut farlig stoffer i naturen, men de lager støy og mange som bor nær en vindmølle park, klager på dette. Denne typen forurensning kan være svært plagsom for beboere i umiddelbar nærhet og forskning som er gjort i Sverige viser støymålinger på opp mot 40-45 db.

Støyen kommer fra sus fra vingebledene og støy fra girboksene og generatorene.

Nye vindmøller

Det er to hoved-typer innen for vindkraft anlegg. De kan lages med vannrett akse eller loddrett akse. Maskiner med den loddrette akselen har en turbin som er satt fast på toppen av et høyt tårn.

De moderne vindmøllene har vanligvis to eller tre vinger med buet overflate, og kan ligne mye på vingene til et fly. De fleste anlegg styres av en computer slik at vinden blir best mulig utnyttet, men også for å kunne automatisk bremse vingene om det skulle blåse svært mye.

Vindmøller.

kerne ble delt i fire grupper som forsøkte å løse hver sin oppgave om saker vedrørende virksomhetsoverdragelse som alle har fått avgjørelse i høyesterett. I plenum ble besvarelsene lagt frem og alle gruppene hadde løst oppgavene tilfredsstillende.

Neste tema på dagens gjøremål var innføring i internett og bruk av dette med tanke på den jobben som skal gjøres som tillitsvalgt. Espen Løken som driver den norske utgaven av labourstart hadde gjennomgang på dette tema. Etter generell innføring i bruk, muligheter og historie var det oppgaver i å finne bestemt informasjon på internett. Nye nettsteder ble en kjent med og en lærte nye og praktiske måter å finne informasjon på.

En storhet på arbeidsmiljø spørsmål er Ebba Wergeland og kurs arrangørene hadde fått henne til Stavanger for å innlede om arbeidsmiljøloven og endringer i denne. Hun startet med arbeidsmiljølovens historie og hvor betenkt hun er at det finnes krefter som ønsker å forringe denne. Et stort tema som deltakerne var opptatt av var rotasjonsordninger, lange skift og lite søvn. Ebba Wergeland var meget skeptisk til rotasjonsordninger med lange arbeidsdager, hvor hun mente at alle timer over ti timer var skadelig for kroppen. Diskusjonen gikk dermed fort over på eksempler som Melkøye hvor det arbeides 12 timer hver dag i 14 dager, for så ha avspasering i tre uker. Ebba Wergeland sin løsning var å ha samme rotasjonsordning med færre timer som burde kompenseres av oppdragsgiver for de timene en reduserte arbeidstiden. På Melkøya skulle ikke dette være noe problem for med de overskridelser som er der i milliardklassen kunne en heller gitt lønnskompensasjon og jobbet ti timers dag med samme rotasjonsordning.

Ebba Wergeland er også kritisk til den fleksibilisering som foregår i arbeidslivet, som nesten utelukket er på arbeidsgivers premisser. Også midlertidig ansettelser var tema og de undersøkelsene som er gjort viser at dette ikke fører til at flere kommer i fast arbeid.

Heldigvis blir det skifte av regjering slik at mange viktige saker i forslaget til ny arbeidsmiljølov blir reversert eller endret til en forbedring. De viktigste endringene blir mest sannsynlig at en tar bort adgangen til individuelle avtaler om arbeidstid. Finansiere forsøke med sekstimers dag kommer også.

Også fagbevegelsens historie sto på programmet og forsamlingen lot seg imponere over Kjell Edward Fisdal sin innlevelse og historie fortelling. Men lett blanding fra fagbevegelsens historie og egne erfaringer ble det to gode timer med fortellinger som de aller fleste satte stor pris på og som en ønsket å ha oftere med på tillitsmannskurs.

En positiv opplevelse for mange var å ha en prat med Stortingsrepresentant Tore Nordtun fra Arbeiderpartiet i en litt løs og ledig tone. T Nordtun fortalte om sine tanker rundt den nye regjeringen med muligheter og utfordringer. Han var svært åpen og la ikke skjul på utfordringene for samarbeidet, og var klar på at vanskelighetene ikke ville komme før om en tre års tid. Fram til da har man hatt mange viktige saker og alle vil ha anstrengt seg for å ha en solid regjering, mens behovet for å vise forskjellene mellom regjeringspartiene vil oppstå på et tidspunkt.

Det viktigste nå er å vise at de sakene som de rød-grønne fremhevet i valgkampen som viktige får behandling og at det norske folk føler at den nye regjeringen iverksetter den politikken de har lovet. Først og fremst må regjeringene levere resultater til fagbevegelsen som jobbet godt med regjeringsskifte. De borgerlige partiers forsøk på å innføre en dårlig arbeidsmiljølov lovte T Nordtun skulle stanses umiddelbart. Han fikk mange spørsmål fra kursdeltakerne og svarte eter beste evne. Det virket som om både T Nordtun og deltakerne på kurset hadde det hyggelig og en lærte mye om hvordan politikken virket, med påvirkning fra lobbyister og møtevirksomhet.

Fra egne rekker holdt Geir Ove Bernhoff innledning på tjenestepensjon. Vanskelig tema med mange begreper, tall, ord og uttrykk, som kan forvirre de fleste. Geir Ove brukte egen bedrift som eksempel på hva de har gjort og arbeidet med. Han klarte på en god måte å få frem forskjellene på innskuddsbasert og ytelsesbaserte pensjoner. Mange spørsmål fra salen og disse ble besvart på en ordentlig måte.

Overgangen til Sten Regård som er sjefs økonom i LO var dermed kort, for han skulle innlede på pensjonsreformen. Hans dyktighet med tall og kurver, samt fortelle om reformen på en lett forståelig måte er imponerende. Heller ikke her var deltakerne redde for å stille spørsmål og de to timene som var satt av gikk veldig fort.

Kursets siste tema var sosial dumping og Eldar Myhre gikk gjennom de mange aspekter ved sosial dumping. Fra enkeltes holdninger til utnyttelse og utbytting til kontraktsinngåelser og press med konkurranse vridning. Han mente at så lenge det ikke fantes bedre alternativer, var allmenngjøring av tariffavtalene eneste løsning. Men da var det flere i salen som reagerte og mente at tillitsvalgte snart måtte sloss litt for medlemmene og ikke bare være på møter eller sende mail til hverandre. Litt liten tid gjorde at det ikke ble større diskusjon på et tema som mange i bransjen er opptatt av.

Som oppsummering kan man si at kurset var svært vellykket og ikke minst det sosiale med inkludering av alle deltakere fungerte meget godt.

Landstariffkonferansen

Av: Kai Christoffersen

Landstariffkonferansen holdes i år i Ålesund fra mandag den 24. oktober til torsdag 27. oktober.

Her blir alle forslag på tillegg, endringer i eksisterende avtaleverk og prioriteringer behandlet. Av tema på konferansen kan nevnes Forskrift om Kvalifikasjonskrav for Elektrofagfolk (FKE), ELBUS – politikk for etterutdanning, Sosial dumping med diskusjoner rundt virkemidler og utvikling.

Fra Rogaland Elektromontørforening er det sendt inn også til denne konferansen mange forslag til forbedringer på avtaleverket. Dessverre er det alt for mange klubber som ikke sender inn forslag og det er synd for her har alle medlemmer, via deres klubber, anledning til å fremme forslag til forbedring av avtaleverket. Det er ofte de samme klubbene som går igjen og ikke minst er det mange forslag fra Aker Kværner, Vetco og YIT, som de flinkeste forslagsstillerne.

Etter behandling i styret hvor alle innsendte forslag har blitt diskutert og vurdert, så har styret vedtatt å støtte 36 forslag som er sendt til konferansen. I tillegg er det laget forslag til uttalelse vedrørende Arbeidsmiljøloven som de borgerlige partiene har kraftig forverret for arbeidstakerne og som forsøkes innført fra 1. januar 2006.

Fagforeningens delegater til Landstariffkonferansen er: Øivind Wallentinsen, Egil Willy Kristensen, John Helge Kallevik, Geir Ove Bernhoff, Leif-Egil Thorsen, Therese Anita Holmen, Selmer Liknes, Svenn Åge Johnsen, Thor Einar Amundsen, Inge Johannes Kolstø, Knut Håkon Evju og Kai Christoffersen.

Antall delegater fra fagforeningene er i henhold til antall medlemmer og det er derfor viktig å ha høy organisasjonsprosent og dermed flere stemmer på konferansen. I tillegg til å behandle mange saker skal konferansen også velge tillitsvalgte inn i forhandlingsutvalget.

Oddvin Rødal og Vidar Røren leder av.

Av: Jonny Breivik

Jonny Breivik.

Så nærmer årets Landstariffkonferanse for LOK seg med stormskritt. Årets vertskap, Distrikt Møre og Romsdal, har jobbet med forberedelsene siden i vår. Når det nå er kun litt over en måned igjen til konferansesstart, har de aller fleste biter kommet på plass. Ett godt samarbeid med forbundssekretær Jan Aasermoen har vi hatt, og vi er sikker på at konferansen vil bli gjennomført i god fagforeningsånd slik som tidligere avholdte konferanser.

Vi håper at de fire dagene, som forbundets ledelse og de valgte delegater skal tilbringe i Ålesund, vil bære preg av at de viktige saker som våre medlemmer er opptatt av, gir utspring til friske diskusjoner og vedtak som viser oss vei fremover ikke minst mot lønnsoppgjøret 2006 og neste års Landsmøte.

Vi har også prøvd å legge opp til ett program etter konferanseslutt som vil vise frem ett lite knippe over hva Ålesund har å tilby. Noe program skal jeg ikke røpe her, men kjente steder og kjente personligheter skal være med oss på flere tilstelninger. Som programmet viser er det ikke lagt opp til noe spesielt på mandagskvelden, så den står da åpen til å utforske byen på egenhånd.

Til slutt vil jeg ønske alle fagforeningskamerater hjertelig velkommen til Ålesund i oktober.

Hilsen Jonny Breivik
Leder for tariffutvalget LOK
Distrikt Møre og Romsdal

Hvis du ikke er i arbeid p.g.a. at du er:

I MILITÆRET:

Da har du rett på fritt medlemskap. Du er altså fritatt for kontingent, både forsikrings- og fagforeningskontingent i den tiden du er i militæret. Gi beskjed, gjerne skriftlig, men også muntlig er i orden, til oss på telefon 51 84 04 50.

PERMITTERT / ARBEIDSLEDIG

Du har rett på fritt medlemskap i 8 uker, men du må sende inn dokumentasjon fra trygdekontoret som viser at du mottar arbeidsledighetstrygd. Hvis du ikke sender inn dokumentasjon mens du går arbeidsledig vil du bli registrert som om du ikke betaler kontingent. Så snart dokumentasjon foreligger vil dette bli videresendt til forbundet og er bevis på at du har rett på fritt medlemskap i 8 uker og at medlemskapet inkl. forsikringene er i orden. Når 8 uker er gått vil du få krav på forsikring fra forbundet sentralt.

SKOLE

Medlemmer som går ut i etter- og videreutdanning på heltid betaler en kontingent på kroner 900,-. Medlemmet beholder da Kollektiv hjem, Toppsikring, Grunnforsikring og Reiseforsikring. Ønsker medlemmet å opprettholde eventuelt uføre- og ektefelleforsikring eller andre forsikringer, betales disse i henhold til gjeldende premie. Alternativt betaler medlemmet studentmedlemskap kroner 500,- i henhold til LOs rammeavtale for Elev- og studentmedlemskap. Som LO-medlem kan du søke om Los utdanningsstipend hvis du har vært medlem i 3 år. Søknadsfrist – helårstudanning 15.05. Søknadsfrist kortere utdanning: Fortløpende f.o.m. 15.05.

SYKEMELDT

Er du lønnet av arbeidsgiver skal du trekkes som vanlig, men er du lønnet av trygdekontoret skal du trekkes 1,5 % av brutto sykelønn. Arbeidsgiver skal oppgi dette ved melding til trygdekontoret, men kontroller at du blir trukket.

BARSEL- / FØDSELS- PERMISJON

Samme som sykemeldt.

OMSORGSPerm. U / LØNN

Du kan fortsatt stå som medlem mot at du betaler de forsikringen du har gjennom medlemskapet. Forbundet sender bankgiroer.

ATTFØRING og UFØR

Du må betale premien til alle de ulike forsikringsordningene du har gjennom medlemskapet. Forbundet sender deg bankgiroer. Kopi av vedtak fra trygdekontoret på at du er innvilget attføring / uføretrygd må sendes oss.

HMS Konferanse

Fagforeningen inviterer til konferanse om Helse, Miljø og Sikkerhet i Stavanger den 28 og 29. november 2005

Konferansen vil inneholde mange gode tema og innledninger som alle Verneombud, HVO og Tillitsvalgte i Rogaland bør delta på.

Vi kan nevne Arbeidsmiljøloven med søkelys på gammel, ny og revidert lov av Øivind Wallentin- sen.

Verneombudets rolle ved Tom Soltvedt, Regionalt Verneombud.

Psykososialt arbeidsmiljø ved Bent Hognestad.

EL-Sikkerhet, Analyse og skadestatistikk. Direktoratet for Samfunns Beredskap.

EL-Skader. «Hva skjer med kroppen ved strøm gjennomgang», ved Lars Ole Goffeng fra STAMI. (Statens Arbeidsmiljø Institutt).

Kjemisk Helsefare ved Halvor Erikstein. SAFE. (Sammenslutningen av Fagorganiserte i Energi- sektoren)

Vi oppfordrer alle som arbeider med HMS spørsmål i bedriften eller som har interesse av dette arbeidet til å melde seg på.

Det blir utbetalt stipend ihht. satsene i AOF som fortiden er kr. 550,- skattefritt og for overnat- tende deltakere utbetales det også overnattings- tilskudd på kr 200,-

Påmelding til Rogaland Elektromontørforening på telefon 51 84 04 50, eller mail innen den 11. november.

Julemøter

Rogaland Elektromontørforening inviterer til årets julemøter og ber dere merke datoene allerede nå.

Haugesund fredag den 2. desember.

Stavanger fredag den 9. desember.

Det vil komme innkalling til møte, men fagforeningen ber tillitsvalgte se til at det ikke blir kollisjoner med andre arrangementer, og samtidig ser til at bedriften bidrar med gave til utlodningen.

Hybelhus er utsatt for brann – eierne må skjerpe seg!

Mange eiere av hybelhus slurver med brannsikkerheten. Eldre bygningsmasse oppgraderes ikke til dagens sikkerhetsnivå og risikoanalyser for virksomheten er fraværende. Norsk brannvernforening oppfordrer eiere av hybelhus til å skjerpe seg og ta brannsikkerheten på alvor.

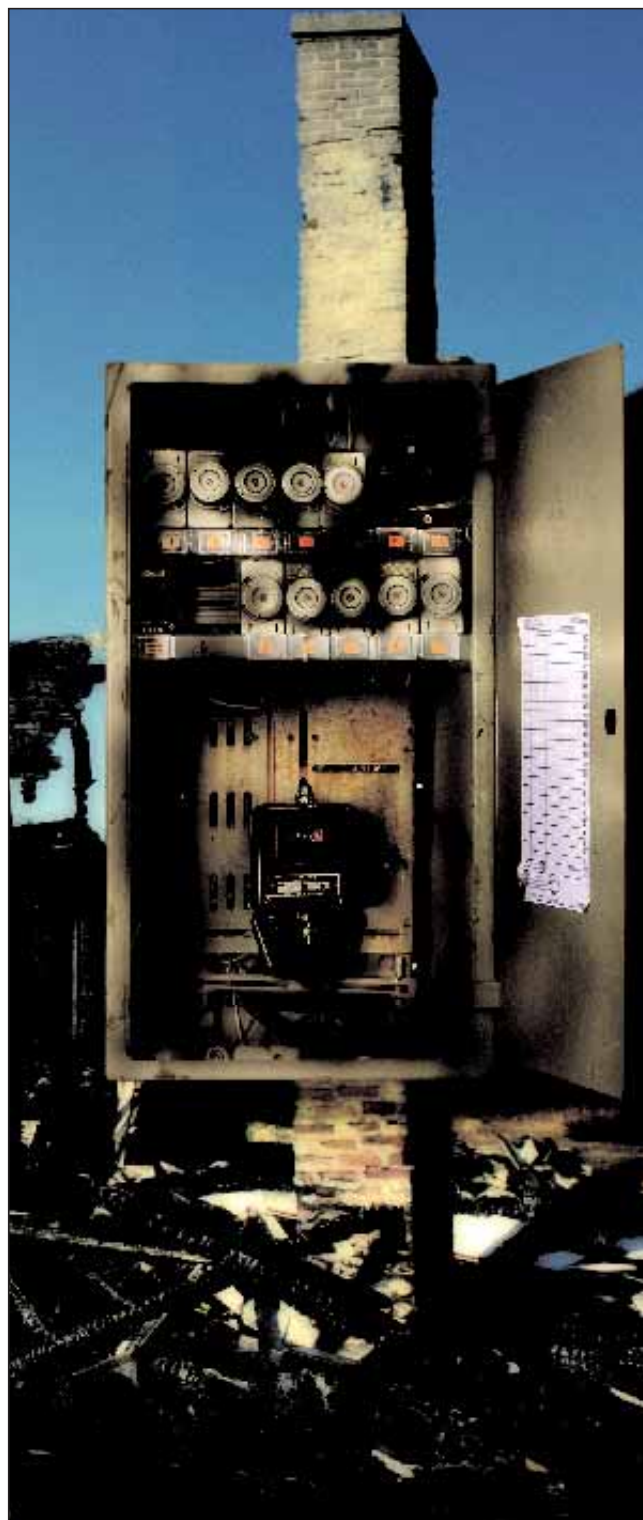
– Flere alvorlige branner i hybelhus det siste året viser at slike bygninger er svært utsatte for brann, og jeg frykter at vi før eller senere får en storbrann med tap av mange menneskeliv, sier administrerende direktør Dagfinn Kalheim i Norsk brannvernforening. Han viser til dødsbrannene i Narvik 27. august og i Haugesund 28. februar. I tillegg har det flere steder vært hybelhusbranner med personskader, senest i Lærdal 24. september.

Internkontrollforskriftens § 5 krever at hybelhuseiere skal gjennomføre risikoanalyser. Slike risikoanalyser vil ofte vise behov for tiltak ut over minimumskravene i forskriftene, og det er eiers plikt å sette i verk slike tiltak. – Vi har grunn til å tro at mange eiere ikke oppfyller dette kravet, noe som er et grovt brudd på brannvernlovgivningen. Bygninger oppført før 1987 skal i tillegg oppgraderes til dagens sikkerhetsnivå. Mange tar ikke tak i dette, sier Kalheim.

Aktuelle tiltak er forsterking av brannceller, brannalarmanlegg, sprinkleranlegg, oppgradering av rømningsveier, selvlukkende dører med mer. Det må også etableres rutiner for å holde sikkerheten oppe på et akseptabelt nivå.

Svært mange av disse tiltakene manglet i hybelhuset i Narvik, der ett menneske omkom. Manglene ville trolig blitt oppdaget dersom brannvesenet hadde gått på tilsyn i hybelhusene. Hybelhus kommer ikke automatisk inn under brannvesenets tilsynsordninger.

– Nå bør brannvesenet begynne å ta med hybelhus i tilsynet. Dette har de anledning til gjennom bestemmelser i forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn, oppfordrer Kalheim.

Ikke lys i tunnelen for Union ansatte!

380 ansatte ved Union i Skien fikk sent tirsdagskveld den 4. oktober melding om at styret i bedriften hadde vedtatt nedleggelse. Med ringvirkninger i lokal samfunnet er ca 2000 arbeidsplasser berørt direkte og indirekte. Ledelsen ved Union hadde fått advokat firmaet BAHR til å vurdere konsekvensene ved aksjeloven for styrerepresentantene, og gikk så dagen før styremøte ut med at å stemme mot ledelsen ville kunne få økonomiske konsekvenser for den enkelte i styret.

Dette er trusler og overtramp som man ikke skulle tro foregikk i Norge, men i land man helst ikke sammenlignet seg med. I tillegg ble ansatte representanter truet med oppsigelser og nedleggelser ved Follum i andre deler av konsernet om de stemte for utsettelse av Union saken.

Denne lønnsomme arbeidsplassen blir dermed nedlagt etter stemmelikhet i styret, som gjorde at styreleder måtte bruke sin dobbeltstemme for å avgjøre nedleggelsen.

De tillitsvalgte vil nå begjære en kjennelse i tingretten for å få gransket om Norske Skog har overholdt opplysningsplikten i prosessen forut for beslutningen om nedleggelse av Union.

Hovedavtalen slår fast at dersom en bedrift skal legges ned, skal det først være drøftinger mellom de ansatte og bedriften om hvorvidt de ansatte kan overta bedriften.

Dette vil ikke hindre nedleggelse, men viser hvor lite muligheter ansatte har til å drive videre i Norge og det er investorer som ønsker å overta, samtidig som de garanterer for at bedriften ikke skal konkurrere mot Unions papirproduksjon i Europa.

Etter bedriftsforsamlingens nei til videre drift ved Union, er svært mange provosert og ikke minst sjokkert over Norske Skogs behandling av saken som helhet.

Ikke lys i tunnelen for Union ansatte! FOTO: Geir Løkke.

Disse stemte for nedleggelse

Idar Kreutzer (konsernsjef i Storebrand), Emil Aubert (Holtagruppen), Svein Haare (adm., dir i Viken skogeierforening), Kirsten Idebøen (konserndirektør i Sparebank1 Gruppen), Ann Kristin Brautaset (folketrygdfondet), Ivar Korsbakken (adm., dir. i Skogeierforening), Ole Bakke (direktør i skogeierforeningen Nord), Halvard Sæther (direktør i Mjøsen skogeierforening), Turid Fluge Svenneby (Viken Skogeierforening)

Disse stemte mot nedleggelse

Ove Magne Anseth (Norske skog Brakereidfoss), Roy Helgerud (Norske Skog Follum), Eigil Fredriksen (Norske Skog Union), Magnus Straume (Norske Skog Union), Harald Bjerger (Norske Skog Saugbrugs), Randi Nesse (Norske Skog Skogn), Christian Ramberg (Agder / Telemark skogeierforening), Åse Marie Bue (Agder / Telemark Skogeierforening), Bjørn Kristoffersen (KLP).

For snevert IA-fokus

Av: Norunn K. Torheim

Både politikere og andre er opptatt av kortsiktige resultater og sykefraværstall når målet er et inkluderende arbeidsliv. Dette fokuset står i kontrast til forskning på livsløp og sosiale ulikheter i helse. Årsakene til at folk står utenfor arbeidslivet kan ligge helt tilbake til fosterstadiet og de første leveårene, ifølge overlege og forsker Petter Kristensen ved STAMI.

Både vår og andres forskning viser at forhold tidlig i livet spiller en stor rolle for senere funksjoner i arbeidslivet, sier Kristensen.

Han mener det blir feil fokus når politikere og andre forventer raske resultater og bruker tall på sykefravær her og nå som mål på om arbeidslivet er inkluderende eller ikke.

Må jobbe bredere med forebygging

– Vi må løfte blikket og se på forhold utenfor bedriftsporten for å oppnå målet om å inkludere flere i arbeidslivet. Det kan være nødvendig å drive mer forebyggende helsearbeid blant barn og unge slik at de blir bedre rustet til arbeidslivet. Det kan ta en generasjon før man ser resultatet av slike tiltak, sier Kristensen.

Livsløpsperspektivet viktig

Forskerne ved STAMI jobber med livsløpsperspektivet der det også tas hensyn til fysiske eller sosiale eksponeringer.

ringsforhold helt tilbake til fosterperioden og barndommen når de ser på hva som avgjør om man er innenfor eller utenfor arbeidslivet.

Sosiale forhold betyr mer enn helsemessige forhold

De har blant annet studert barn som ble født i perioden 1967-1976 og sett på sosiale oppvekstvilkår og helse. Ett av funnene er at fødselsvekt har betydning for senere deltakelse i arbeidslivet. Dette skyldes trolig at fødselsvekt har sammenheng med hjernens vekst og utvikling og dermed med evnenivå.

Men forskningen viser også at tidlige sosiale forhold som foreldres inntektsforhold og helse, og familiestrukturen i hjemmet under oppveksten betyr langt mer enn tidlige helsemessige forhold.

Julemøter

Rogaland Elektromontørforening inviterer til årets julemøter og ber dere merke datoene allerede nå.

Haugesund fredag den 2. desember.

Stavanger fredag den 9. desember.

Det vil komme innkalling til møte, men fagforeningen ber tillitsvalgte se til at det ikke blir kollisjoner med andre arrangementer, og samtidig ser til at bedriften bidrar med gave til utlodningen.

lounge.no

rett skal være rett

ungdoms KURS!

25. - 27. november

Hvem kan være med?

- Ungdom i LO. Så enkelt. Det vanskeligste med å reise på kurs, er faktisk å melde seg på. **Om du lurer på noe ring til en av oss. Det er ingenting stress!** Vi jobber, så om vi ikke tar telefonen med en gang, så send en melding. Eller snakk med din tillitsvalgte. Påmeldingsfrist, 1 november.

Kurset er på Quality Airport Hotell, Sola

Hilsen Ommund (905 05 262), Janne (915 650 22), Arvid (92028716) og
Ragnvald (951 76 909)